

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

17 februari 2000

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met de overeenkomst inzake economisch partnerschap,
politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar
Lid-Staten enerzijds en de Verenigde Mexicaanse Staten anderzijds,
Slotakte en Bijlage, ondertekend te Brussel op 8 december 1997**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Stefaan Platteau**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Luc Van den Brande.

Vaste leden :

de heren Freddy Sarens, Walter Vandenbossche, Luc Van den Brande, Johan Weyts ;

de heren Louis Bril, Peter Gysbrechts, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Karim Van Overmeire, Christian Verougstraete, Miel Verrijken ;

mevrouw Lisette Croes, de heer Patrick Hostekint ;

de heer Frans Ramon ;

de heer Paul Van Grembergen.

Plaatsvervangers :

mevrouw Brigitte Grouwels, de heer Erik Matthijs, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Jef Van Looy ;

de heren Julien Demeulenaere, Didier Ramoudt, Marc van den Abeelen, Paul Wille ;

mevrouw Hilde De Lobel, de heren Pieter Huybrechts, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Marcel Logist, Jacques Timmermans ;

de heer Eloi Glorieux ;

mevrouw Simonne Janssens-Vanoppen.

Zie :

169 (1999-2000)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUDSOPGAVE

Blz.

I.	Inleidende toelichting door de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden	4
	I.1. Algemene schets van de relaties EU-Mexico	4
	I.2. Inhoud van de overeenkomst	4
	A. Basisovereenkomst	4
	B. Dubbel gemengde overeenkomst	5
	C. Inwerkingtreding	5
	D. Drie pijlers	5
	D.1. De institutionalisering van de politieke dialoog	5
	D.2. De vrijmaking van de handel	6
	D.3. De verbreding en verdieping van de samenwerking	6
	I.3. Verloop van de behandeling op Vlaams niveau	6
II.	Bespreking	6
	II.1. Algemene appreciatie van het akkoord	7
	II.2. Diversificatie van de buitenlandse betrekkingen van Mexico	7
	II.3. Illegale migratie	7
	II.4. Bestrijding van de drugshandel	8
	II.5. Potentiële neveneffecten van het akkoord – impactanalyse	8
	II.6. Voorstel van begeleidende resolutie	9
	II.7. Keuze voor betrokkenheid	10
III.	Stemmingen	11
	III.1. Artikelsgewijze stemming	11
	III.2. Stemming over het geheel	12

DAMES EN HEREN,

In de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden werd op 10 februari 2000 het ontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar Lid-Statens enerzijds en de Verenigde Mexicaanse Staten anderzijds, Slotakte en Bijlage, ondertekend te Brussel op 8 december 1997" [Stuk 169 (1999-2000) – Nr. 1] besproken en goedgekeurd. Naar aanleiding van deze bespreking werd ook de indiening van een begeleidend voorstel van resolutie aangekondigd¹.

I. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER PATRICK DEWAELE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, BUITENLANDS BELEID EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

I.1. Algemene schets van de relaties EU-Mexico

De minister-president opent zijn uiteenzetting met een algemene achtergrondschets van de relaties tussen de Europese Unie en Mexico. Reeds jarenlang onderhouden de beide entiteiten op verschillende niveaus betrekkingen met elkaar. De politieke dialoog voltrekt zich enerzijds binnen het kader van de Groep van Rio², en anderzijds, op subregionaal niveau, in het kader van het San José-proces³. Wat de economische betrekkingen en de handelsrelaties betreft, bestaan er sinds 1975 diverse verdragen die deze relaties tussen de beide partners institutionaliseren.

1 Voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Frans Ramon, Jacques Laverge, Johan Weyts, Patrick Hostekint en Paul Van Grembergen betreffende de mensenrechten in Mexico en de toepassing van de democratische clausule in de bilaterale overeenkomst tussen de Europese Unie en Mexico, *Parl. St. VI. Parl. 1999-2000*, nr. 210/1.

2 De groep van Rio bestaat uit 14 Latijns-Amerikaanse landen, te weten : Argentinië, Bolivia, Brazilië, Chili, Colombia, Costa Rica, Equador, Mexico, Panama, Paraguay, Peru, Trinidad & Tobago, Uruguay en Venezuela.

3 In het San José-proces dialogueert de Europese Unie met een aantal Centraal-Amerikaanse landen, met name : Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua en Panama. Mexico heeft de status van "samenwerkend land" in het San José-proces.

Op economisch vlak hoeft het geen betoog dat Mexico steeds bijzonder sterk aangewezen geweest is op de VS. Een tendens die nog werd versterkt met de toetreding van het land tot het Noord-Amerikaans Vrijhandelsakkoord (NAFTA). Sedert de inwerkingtreding van het NAFTA-akkoord op 1 januari 1994 ondervinden Europese exporteurs op de Mexicaanse markt in toenemende mate een handicap ten opzichte van hun VS-concurrenten.

Door de banden met de EU aan te halen kan Mexico zich meteen ook minder afhankelijk opstellen ten aanzien van de Noord-Amerikaanse economie. Het land heeft dus alle belang bij een opening naar Europa. Daarnaast is er ook een algemeen waarneembare Mexicaanse wens om de buitenlandse betrekkingen te verruimen en zich ook verder te ontdoen van de Amerikaanse invloed op politiek en cultureel gebied. Anderzijds zal een ruimere opening van de Mexicaanse markt bijdragen tot een versterking van de concurrentiepositie van de Europese bedrijven die in Mexico actief zijn.

Tussen Mexico en de Europese Unie is tot op heden de Kaderovereenkomst inzake samenwerking tussen de Europese Economische Gemeenschap en de Verenigde Mexicaanse Staten van 26 april 1991, die sinds 1 november 1991 van kracht is, in voege. Van beide zijden werd echter reeds snel de wens uitgedrukt de banden nauwer aan te halen. Jarenlange onderhandelingen mondden dan ook uit in de vandaag voorliggende, ambitieuze, overeenkomst, die de genoemde Kaderovereenkomst zal vervangen.

I.2. Inhoud van de overeenkomst

A. Basisovereenkomst

De minister-president preciseert dat, teneinde tegemoet te komen aan de eisen van Mexico inzake onmiddellijke handelsvrijmaking én aan de zorg van de Gemeenschap om tot een ruimere vrijmaking te komen (d.w.z. een vrijmaking met inbegrip van diensten, investeringen, kapitaalbewegingen en overheidsmarkten), tijdens de onderhandelingen voor een dubbele structuur werd geopteerd.

In het eerste luik, de nu voorliggende "overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking" werden alle bepalingen van het onderhandelingsmandaat opgenomen. Omdat deze overeenkomst alle bepalingen omvat, wordt zij ook aangeduid als de "basisover-

eenkomst". Daarnaast werden in een tussentijdse overeenkomst, de "interim-overeenkomst over handel en aanverwante zaken"⁴, de exclusief communautaire bepalingen uit de basisovereenkomst opgenomen⁵.

De minister-president vestigt er terzake de aandacht op dat de partijen er zich wel toe hadden verbonden de twee luiken niet uit elkaar te laten drijven en het globaal karakter van de vrijmaking te waarborgen, door de onderhandelingen over de vrijmaking van de opgesomde (communautaire en niet-communautaire) domeinen simultaan te laten verlopen, en er over te waken dat de besluiten snel in werking zouden treden.

Er werd trouwens daadwerkelijk snel resultaat geboekt, want op 18 januari 2000 keurde de Europese Commissie formeel de resultaten van de vrijhandelsoverhandelingen met Mexico goed. De elementen van gemengde aard (o.a. diensten en investeringen) treden in werking vanaf de datum van inwerkingtreding van de vandaag voorliggende overeenkomst (m.a.w. vanaf de voltooiing van de diverse nationale ratificatieprocedures). De aspecten van louter communautaire aard (o.a. vrijhandel in goederen, openbare aanbestedingen en mededinging), treden in werking van zodra de Gezamenlijke Raad (naast de Gemengde Commissie één van de twee samenwerkingsstructuren tussen de EU en Mexico die zowel in de basisovereenkomst als de interim-overeenkomst zijn voorzien) daartoe beslist. Het Portugese Voorzitterschap van de EU hoopt dat het vrijhandelsakkoord reeds formeel ondertekend zal kunnen worden op de Europese Top van Lissabon van 23 en 24 maart eerstkomende. Basisvoorwaarde hiervoor is wel dat alle EU-lidstaten de ratificatieprocedure van het nu voorliggende akkoord van 1997 hebben afgerond. Vandaar de noodzaak dat het Vlaams Parlement in deze expeditief zou handelen.

B. Dubbel gemengd verdrag

In tegenstelling tot de interim-overeenkomst, waarin louter communautaire aangelegenheden

⁴ De interim-overeenkomst herneemt bijvoorbeeld de artikelen 1 (mensenrechten en democratische beginselen), 4 (doelstelling van vrijhandel in goederen en diensten), 5 (handel in goederen), 10 (overheidsopdrachten), 11 (mededinging) en 12 (intellectuele eigendom).

⁵ De link tussen de basisovereenkomst en de interim-overeenkomst wordt gevormd door een "Gezamenlijke Verklaring".

werden opgenomen, heeft de nu voorliggende basisovereenkomst een gemengd karakter. De overeenkomst in kwestie moet bijgevolg door alle lidstaten geratificeerd worden. Aangezien de overeenkomst naar intern Belgisch recht daarenboven zowel op federale als op Vlaamse bevoegdheden betrekking heeft, is de nu voorliggende overeenkomst zelfs een dubbel gemengd verdrag.

C. Inwerkingtreding

De inwerkingtreding van de overeenkomst is voorzien voor de eerste dag van de maand die volgt op de datum waarop alle lidstaten het akkoord zullen hebben geratificeerd. Op dat ogenblik zal deze overeenkomst – die wordt gesloten voor onbepaalde duur – in de plaats treden van de tot nog toe vigerende kaderovereenkomst. Op dit ogenblik is het ratificatieproces nog niet voltooid in Luxemburg, Italië, Denemarken en België.

D. Drie pijlers

De minister-president somt daarna de drie belangrijke pijlers op waarop de overeenkomst berust : (1) de institutionalisering van de politieke dialoog ; (2) de vrijmaking van de handel ; en (3) de verbreding en verdieping van de samenwerking.

D.1. De institutionalisering van de politieke dialoog

Tussen de beide partijen wordt via dit verdrag een intensieve politieke dialoog ingesteld, die gebaseerd is op de eerbiediging van de democratische beginselen en de fundamentele mensenrechten. Dit element vormt een essentieel onderdeel van de overeenkomst. De minister-president benadrukt hierbij dat niet-eerbiediging dus wel degelijk kan worden gesanctioneerd. Deze politieke dialoog zal voornamelijk plaats vinden in de in de overeenkomst voorziene, en hoger reeds vermelde, "Gezamenlijke Raad".

Artikel 58 van de overeenkomst laat de mogelijkheid van het treffen van "passende maatregelen" open, indien één van de partijen haar verplichtingen niet nakomt, mits een voorafgaandelijke consultatie in de Gezamenlijke Raad. Deze consultatieprocedure is echter niet vereist in "bijzonder dringende gevallen"⁶.

⁶ Het gaat dan met name om de verwerping van de overeenkomst in strijd met het internationaal recht, of de schending van de "essentiële onderdelen" van de overeenkomst.

D.2. De vrijmaking van de handel

De overeenkomst stelt de oprichting van een vrijhandelszone in het vooruitzicht. Dit door middel van de wederzijdse en geleidelijke vrijmaking van het handelsverkeer. Hierbij wordt rekening gehouden met de gevoeligheid van bepaalde producten en met de voorschriften van de Wereldhandelsorganisatie. De vrijhandelszone heeft voornamelijk betrekking op goederen, diensten, investeringen, kapitaal en betalingen, overheidsopdrachten en intellectuele eigendom. De minister-president herinnert er terzake nog eens aan dat de vrijhandelsbesprekingen in kwestie reeds in de loop van januari 2000 succesvol werden afgerond.

D.3. De verbreding en verdieping van de samenwerking

De overeenkomst bestaat voor een groot deel uit een opsomming van domeinen – waaronder zich ook een aantal Vlaamse bevoegdheden bevinden – die in aanmerking komen voor een intensere samenwerking.

Het gaat onder meer om :

- de samenwerking op het gebied van landbouw, de agro-industriële sector en het platteland (artikel 21) ;
- energie (artikel 23) ;
- vervoer (artikel 24) ;
- de evenwichtige en duurzame ontwikkeling van het toerisme (artikel 25) ;
- het openbaar bestuur en de instellingen op nationaal, regionaal en lokaal niveau (artikel 27) ;
- wetenschap en technologie (artikel 29) ;
- opleiding en onderwijs (artikel 30) ;
- cultuur, daarbij de diversiteit van de verdragspartijen in acht nemend (artikel 31) ;
- de audiovisuele sector (artikel 32) ;
- milieu en natuurlijke hulpbronnen (artikel 34) ;
- sociale zaken en armoedebestrijding, waarbij ook wordt verwezen naar kwetsbare bevolkingsgroepen en regio's, zoals inheemse bevolkingsgroepen, arme landbouwers, kansarme

vrouwen en andere door armoede getroffen bevolkingsgroepen (artikel 36) ;

- de mensenrechten en de democratie (artikel 39) ;
- gezondheidszorg (artikel 42).

I.3. Verloop van de behandeling op Vlaams niveau

Afsluitend schetst de minister-president nog eens kort het tijdschema van de behandeling op Vlaams niveau van de voorliggende overeenkomst.

Op 21 oktober 1997 hechtte de Vlaamse regering haar goedkeuring aan de overeenkomst en gaf zij machtiging tot ondertekening.

Op 25 mei 1999 volgde de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet en de memorie van toelichting door de Vlaamse regering.

Op 4 juni 1999 werd het voorontwerp in kwestie voor advies overgezonden aan de Raad van State, die zijn advies afleverde op 24 juni 1999. Aan de louter wetgevingstechnische opmerkingen van de Raad van State werd ten volle gevolg gegeven.

Op 3 december 1999 volgde dan de definitieve goedkeuring van het ontwerp van decreet en de memorie van toelichting door de Vlaamse regering.

Op 18 januari 2000 tenslotte, werd het ontwerp door de Vlaamse regering officieel ingediend bij het Vlaams Parlement.

Ter afronding van zijn betoog verzoekt de minister-president de commissieleden de aan hen voorgelegde overeenkomst te willen goedkeuren.

II. BESPREKING

II.1. Algemene appreciatie van het akkoord

De heer Stefaan Platteau verklaart het voorliggende akkoord – in algemene zin – zeer genegen te zijn. Dit temeer daar de Vlaams-Mexicaanse betrekkingen momenteel reeds vrij levendig zijn. Zo bestaat er een vrij aanzienlijke uitwisseling van studenten en academici, op de domeinen van de geneeskunde en de welzijnszorg. Uitwisseling die jonge krachten van bij ons toelaat om in Mexico de nodige ervaring op te doen en zich daar – mee tot

voordeel van de Mexicanen – te vervolmaken. Dit uitwisselingsgegeven verdient van onzentwege dan ook de nodige aandacht. Ook op andere vlakken bestaan er trouwens heel wat contacten. Zo leerde de heer Platteau uit persoonlijke contacten met de Vlaamse economische vertegenwoordiger ter plekke (die op post is in Mexico City), dat er reële economische opportuniteiten zijn voor het Vlaamse bedrijfsleven. De relatie Vlaanderen-Mexico verdient dus alle kansen te krijgen, teneinde zich in de toekomst verder te kunnen ontplooiën. De goedkeuring van dit verdrag kan daartoe een belangrijke bijdrage zijn. Dit temeer daar het akkoord berust op drie zonder meer positief in te schatten pijlers, te weten : (1) institutionalisering van de politieke dialoog ; (2) vrijmaking van de handel ; (3) verbreding en verdieping van de samenwerking.

Ook de heer Johan Weyts meent dat dit akkoord in elk geval de goedkeuring van het Vlaams Parlement verdient. Zijns inziens behoort het immers tot de kerntaken van de Europese Unie om landen als Mexico te ondersteunen op hun pad naar meer economische welvaart en respect voor de mensenrechten en de democratie.

In dezelfde zin meent ook de heer Jacques Laverge dat het verdrag alleen maar positieve effecten kan hebben voor alle betrokken partijen. Ook de Mexicaanse bevolking kan er mee van profiteren. Het feit dat het akkoord in wezen bestaat uit twee, elkaar wederzijds versterkende pijlers, te weten economisch partnerschap en politieke dialoog, staat daarvoor garant.

Ook de heer Miel Verrijken verklaart zich ten algemenen titel te kunnen terugvinden in het voorliggende akkoord.

II.2. Diversificatie van de buitenlandse betrekkingen van Mexico

Daar waar de betrekkingen tussen Europa en Mexico in het verleden steeds vrij hartelijk zijn geweest, laat de heer Stefaan Platteau opmerken dat de inwerkingtreding van het – in wezen door de VS opgedrongen – NAFTA-akkoord toch wat afbreuk heeft gedaan aan de intensiteit van de Europees-Mexicaanse relatie. Dat Mexico uit dat eenzijdig op de VS gerichte – en door de VS gedomineerde – carcan wil breken via het opnieuw versterken van zijn relaties met Europa, is zijns inziens dan ook een streven dat ten volle onze steun verdient.

Ook de heer Johan Weyts meent dat het goed is dat Mexico zijn buitenlandse economische én politieke relaties wat evenwichtiger zou maken. Een eenzijdige gerichtheid op de VS, met de daaruit voortvloeiende afhankelijkheid van de VS, lijkt hem geen gezonde situatie te zijn. Voor de EU is hier dan ook duidelijk een rol weggelegd.

De heer Miel Verrijken wijst erop dat men best toch enige omzichtigheid in acht zou nemen bij het zich mengen in de Mexicaans-Amerikaanse verhoudingen. De EU moet in elk geval vermijden dat ze een instrument zou worden van het in Mexico latent steeds aanwezige anti-Amerikanisme. Anti-Amerikanisme dat de laatste jaren ondertussen wel wat op de terugweg lijkt te zijn.

II.3. Illegale migratie

De hoger reeds aangehaalde speciale betrekkingen tussen Mexico en de VS worden volgens de heer Stefaan Platteau de laatste jaren toch wat vertroebeld door de vloed van Mexicaanse migranten die illegaal de grens met de VS overstreken. Waardoor ook de VS meer en meer geconfronteerd wordt met de klassieke problemen die dergelijke onregelde migratoire stromen met zich brengen. Problemen die overigens overal ter wereld ongeveer dezelfde zijn. Volgens de heer Platteau kan de EU van dit bekoelen van de Amerikaans-Mexicaanse verhouding gebruik maken om zijn eigen positie vis-à-vis Mexico te versterken. In de mate dat het voorliggende verdrag – via zijn economische consequenties – daarenboven zou bijdragen tot een ruimere spreiding van de welvaart onder de Mexicaanse bevolking, kan het op zich er ook toe bijdragen de druk om uit Mexico te emigreren wat te verlichten.

De heer Miel Verrijken brengt in het midden dat het NAFTA-akkoord zijns inziens – weze het dan op zeer ongelijke wijze – reeds substantieel heeft bijgedragen tot de verhoging van de rijkdom van Mexico. Zo is er binnen Mexico zelf ook een migratiestroom ontstaan van arme Mexicanen die werk vinden in de tegen de VS-grens aan gelegen maquiladores, de grote assemblagefabrieken die hoofdzakelijk voor de VS-markt werken met ingevoerde halffabrikaten of materialen. Volgens de heer Verrijken brengt het NAFTA-akkoord dus wel degelijk iets bij voor alle betrokken partijen. Ondanks het zeer grote verschil in gemiddelde inkomen per hoofd van de bevolking tussen de VS en Mexico is de Mexicaanse economie niét overspoeld door de VS-industrie, en is in de VS de industriële

tewerkstelling niét gedaald ten gevolge van delokalisatie naar Mexico. Zijns inziens kan dit een leerszaam gegeven zijn in het licht van de vrees die sommigen koesteren ten aanzien van de uitbreiding van de EU naar Oost-Europa toe.

Ook de heer Jacques Laverge onderschrijft ten volle de stelling dat het voorliggende verdrag bevorderlijk zal zijn voor de economische ontwikkeling van Mexico, waardoor de welvaart van de doorsnee Mexicaan onvermijdelijk zal gaan toenemen. Ook hij is de overtuiging toegedaan dat zulks zal leiden tot een afname van de migratoire druk. Het voorgestelde economisch partnerschap is derhalve niet alleen in het belang van de EU, maar ook in het belang van Mexico en zijn bevolking.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter, constateert dat de geschiedenis ons inderdaad leert dat alle grote migratoire bewegingen – een paar uitzonderingen waarbij religieuze intolerantie meespeelde niet te na gesproken – steeds een economische achtergrond hadden.

II.4. Bestrijding van de drugshandel

De heer Miel Verrijken brengt in het midden dat zijns inziens de verdragsbepaling inzake drugsbestrijding en het witwassen van geld (artikel 28) wat al te gestandaardiseerd klinkt, en daardoor wat licht uitvalt in verhouding tot de omvang die het probleem van de drugstrafiek vanuit Mexico ondertussen heeft aangenomen. Men kan er op heden immers niet meer omheen dat Mexico – alleen al omwille van zijn ligging – een van de grootste doorvoerlanden voor drugs vanuit Zuid-Amerika naar de VS en Europa is. Zijn aandeel in deze illegale trafieken is zelfs nog toegenomen na de gedeeltelijke uitschakeling van de Colombiaanse drugsexport. Tot op heden komt het de heer Verrijken voor dat de Mexicaanse overheid daar veel te weinig tegen optreedt. Hij wijst de commissieleden erop dat dit geen ver van ons bed-probleem is, aangezien de drugsgerelateerde criminaliteit ook hier hand over hand toeneemt. Daarenboven gaat het ook al lang niet meer alleen over softdrugs zoals marihuana, maar ook over harddrugs uit Colombia en Peru.

II.5. Potentiële neveneffecten van het akkoord – impactanalyse

De heer Eloi Glorieux merkt op dat het ter goedkeuring voorliggende akkoord bijzonder breed van opzet is, en daardoor potentieel ook heel wat onbedoelde neveneffecten met zich kan brengen. Neveneffecten die zich vooral op sociaal-economisch en ecologisch gebied situeren, en die vooral het armste deel van de Mexicaanse bevolking treffen. Waarbij niet uit het oog mag worden verloren dat van de meer dan 90 miljoen inwoners die Mexico momenteel telt, er bijna 22 miljoen in extreme armoede leven. Het gaat daarbij vooral over het inheemse deel van de bevolking: de indianen.

Er kan inzake dergelijke onbedoelde sociale en ecologische effecten overigens reeds enige lering worden getrokken uit de ervaringen met het in 1994 in werking getreden NAFTA-akkoord. Het wegvallen van elke overheidssteun voor de landbouw dat daaruit resulteerde bleek nefast voor vele kleine Mexicaanse boeren, die nu immers moesten opboksen tegen de quasi-industriële landbouwproductie van de Verenigde Staten. Gevolg hiervan was dat Mexico, dat voorheen een van de grootste maïsproducenten ter wereld was, in een situatie is terecht gekomen waarin het verplicht is om maïs in te voeren. Ook op ecologisch vlak heeft het NAFTA-akkoord bepaalde negatieve effecten gehad. Zo worden er momenteel in Mexico nog steeds op grote schaal diverse pesticiden gecommercialiseerd en gebruikt die in de VS en Europa al lang verboden zijn.

In het licht van dit NAFTA-precedent meent de heer Eloi Glorieux dan ook dat het een goed idee ware mocht men voorafgaandelijk aan het goedkeuren van het voorliggende akkoord – dat toch ook in hoge mate een NAFTA-achtige vrijhandelsgeest uitademt – een soort "impact-analyse" verrichten naar mogelijke, onbedoelde en ongunstige neveneffecten. Zijns inziens kan daarvoor best een beroep worden gedaan op een aantal internationale én Vlaamse NGO's die al lange jaren werken rond Latijns-Amerika in het algemeen en Mexico in het bijzonder, en die vaak ook grote terreinervaring hebben opgedaan. Hun kennis en ervaring staan er garant voor dat zij dit onderzoek binnen een al bij al vrij korte termijn zouden kunnen afronden. De voorgestelde impact-analyse hoeft dus

zeker geen maanden vertraging te betekenen, en is op die manier ook niet strijdig met de door de minister-president gevraagde snelle ratificatie.

De heer Miel Verrijken wenst de bewering als zou het NAFTA-akkoord ten nadele van de kleine indiaanse boeren zijn gegaan te weerleggen. Zijns inziens is een en ander veeleer het gevolg van een onderliggende en diepgaande economische mutatie die Mexico de laatste jaren doormaakt. Economische mutatie waarvoor vooral de boom in de olie-industrie verantwoordelijk is. Daar waar de – reeds voor de Tweede Wereldoorlog door president Cárdenas – genationaliseerde Mexicaanse oliewinning gedurende vele decennia wat was ingedommeld, leidden nieuwe ontginningsmethoden tot een sterke opleving ervan in het Caraïbisch gebied. Mexico kreeg diensgevolge een aantal karakteristieken die typerend zijn voor elk petroleumland. Veeleer dan hun – arme – gronden te blijven bebouwen, kozen de kleine boeren eieren voor hun geld, en gingen in de beter betalende petroleumindustrie werken. Vanuit economisch oogpunt is op dit fenomeen dan ook niets aan te merken. Het is de logica zelve. Een zelfde fenomeen kon men trouwens vaststellen in Venezuela, waar de kleine koffieboeren er ook mee opgehouden zijn, en eveneens in de petroleumindustrie zijn gaan werken.

II.6. Voorstel van begeleidende resolutie

In het licht van de diverse bedenkingen die kunnen worden geformuleerd ten aanzien van de eventuele onvoorziene effecten van het verdrag, en ten aanzien van de betrekkingen met Mexico in het algemeen, acht de heer Eloi Glorieux het aangewezen dat de goedkeuring van dit akkoord zou gekoppeld worden aan een voorstel van resolutie. Zijns inziens zou deze resolutie in wezen driedelig moeten zijn.

Een eerste deel zou moeten bestaan uit een oproep aan de Vlaamse regering om ten aanzien van de Mexicaanse regering een zevental punten te expliciteren. Meer bepaald zou bij de Mexicaanse regering moeten worden aangedrongen op : (1) het geven van garanties inzake het tegengaan van potentieel ongunstige neveneffecten van het akkoord voor de sociaal-economisch zwakkere groepen ; (2) onderzoek naar de talrijke geweldplegingen die door mensenrechtenorganisaties werden gerapporteerd ; (3) effectieve vervolging en bestraffing van diegenen die zich schuldig maken aan dergelijke mensenrechtenschendingen ; (4) het aan banden leggen van de – vaak op de een of andere manier

met het establishment verbonden – gewelddadige paramilitaire groepen ; (5) het heropstarten van de noodzakelijke onderhandelingen om een vreedzaam einde te brengen aan het conflict dat momenteel in Chiapas – maar op kleinere schaal ook in andere provincies – aan de gang is ; (6) het betonen van de nodige zorg en respect voor de handhaving van de culturele en sociaal-economische rechten van de inheemse bevolking ; (7) een opwaardering van de rol van de NGO's in dit alles, waarbij het zowel over internationale NGO's gaat die ter plekke actief zijn, als om NGO's die hier te lande rond Latijns-Amerika in het algemeen, en rond Mexico in het bijzonder, werken. Specifiek op het domein van de mensenrechten hebben deze NGO's immers reeds enorm veel ervaring en expertise opgebouwd, en dit ondanks het feit dat ze ter plekke vaak niet de vrijheid krijgen om hun activiteiten ongehinderd overal te lande te ontplooiën.

In het tweede grote luik van de resolutie zou volgens de heer Eloi Glorieux aan de Vlaamse regering gevraagd moeten worden er bij de Europese Commissie op aan te dringen dat ze, ter bewaking van de in het verdrag voorkomende democratische clausule, ook een concreet opvolgingsmechanisme zou uitwerken. Zoniet dreigt deze bepaling immers dode letter te blijven.

In een afsluitend luik tenslotte, zou voorzien worden in een terugkoppeling vanuit de Vlaamse regering naar de buitenlandcommissie van het Vlaams Parlement, teneinde dit laatste op de hoogte te brengen en te houden van de respons vanwege de Mexicaanse overheid op de in deze resolutie naar voor gebrachte desiderata.

Teneinde te benadrukken dat de in dit voorstel van resolutie vervatte elementen onlosmakelijk verbonden zijn met, en een soort conditionalisering inhouden van de goedkeuring van het EU-verdrag met Mexico, dringt de heer Eloi Glorieux er tenslotte op aan dat deze nog in te dienen resolutie in plenaire vergadering gelijktijdig met het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag zou behandeld worden.

De heer Jacques Laverge verklaart dat hij zich kan terugvinden in de idee van een dergelijke resolutie, maar vraagt dat men er ook een verwijzing in zou opnemen naar de hoger reeds genoemde problematiek van de drugshandel. Meer bepaald acht hij een oproep aan de Mexicaanse regering om haar strijd tegen de drugstrafiek op te drijven, daarin eveneens op zijn plaats te zijn. Vlaanderen kan zodoende zelfs aanbieden om hen daarin bij te staan.

Tegelijk pleit de heer Laverge ervoor om van de Vlaamse resolutie zeker geen slaafse kopie te maken van de resolutie die de Kamer van Volksvertegenwoordigers in april 1999 heeft aangenomen inzake de mensenrechtensituatie in de Mexicaanse deelstaat Chiapas. Deze resolutie was zijns inziens immers al te eenzijdig gefixeerd op een – weliswaar bijzonder ernstig – incident, met name de moordpartij in december 1997 op 45 indianen in het dorp Acteal. Hoe erg dit voorval ook moge geweest zijn, het mag niet veralgemeend worden. Een ernstige resolutie moet dit incident overstijgen, en moet in de meest brede zin rond drie punten draaien, te weten : (1) een versterking van de economische banden met het oog op de verhoging van de economische welvaart van de Mexicaanse bevolking ; (2) respect voor de mensenrechten ; en (3) maatregelen tegen de drugshandel.

De heer Stefaan Platteau laat opmerken dat het niet de eerste keer is dat deze commissie, en het Vlaams Parlement, via de uitoefening van hun verdragsluitende bevoegdheid geconfronteerd worden met een partnerland dat op sommige domeinen misschien geen smetteloze reputatie heeft. In het verleden zijn reeds diverse gelijkaardige – vaak ook heel ruime – kaderovereenkomsten afgesloten met landen waarop heel wat meer aan te merken was dan bij Mexico het geval is. Basisconstatatie blijft echter hoe dan ook dat het parlement dergelijke overeenkomsten enkel in hun geheel kan goedkeuren, dan wel verwerpen. Er is geen amendementsrecht. De techniek van het koppelen van die goedkeuring aan een voorstel van resolutie doet daar in wezen niets van af, maar geeft het parlement wel de gelegenheid om expressis verbis een soort voetnoot te plaatsen bij een internationaal akkoord. In rechte is het echter enkel het akkoord zelf dat telt. Daarenboven mag men bij dit alles niet uit het oog verliezen dat voor alle aspecten die tot de louter communautaire bevoegdheid behoren – en dat zijn er toch heel wat – er sowieso reeds een tussentijdse overeenkomst is.

De heer Freddy Sarens verklaart geen enkel probleem te hebben met de algemene inhoudelijke lijnen van de aangekondigde resolutie, maar betreurt ten gronde dat er geen enkele inspanning is gedaan om hierover contact op te nemen met de CVP-fractie. In de vorige legislatuur was binnen de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden immers de cultuur en de traditie gegroeid om voor dergelijke resoluties een zo breed mogelijke ondertekening na te streven, over de grenzen van meerderheid en minderheid heen. Hij acht het jammer dat de nieuwe meerderheid blijk-

baar meent van deze consensustraditie te moeten afstappen.

De heer Jacques Laverge repliceert hierop dat de voorgestelde resolutie zeker nog openstaat voor mede-ondertekening door de CVP.

Waarop de heer Freddy Sarens antwoordt dat een echte consensus zijns inziens toch meer veronderstelt dan louter post factum in de gelegenheid gesteld te worden om een tekst die reeds af is, nog mee te ondertekenen. Consensus veronderstelt dat men vooraf over een tekst kan praten. Wat nu gebeurd is, is daarentegen een politiek van het voldongen feit.

De heer Jacques Laverge zegt daarop toe dat men in de toekomst daarvoor ten volle oog zal hebben.

Ter nadere verklaring van een en ander, brengt de heer Stefaan Platteau daarop nog in het midden dat de enige reden waarom de CVP hierover (nog) niet geconsulteerd werd, moet worden gezocht in het feit dat de idee van een voorstel van resolutie sowieso nog maar pas werd geopperd. Van een echt definitieve tekst is er nog geen sprake. Er zal derhalve nog alle gelegenheid zijn om de tekst gezamenlijk te finaliseren.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter, verwelkomt deze verklaring vanwege de heer Stefaan Platteau, aangezien zulks erop duidt dat deze commissie inderdaad van plan is voor zichzelf de – tijdens de vorige legislatuur courant geworden – vaste gedragslijn voort te zetten die erin bestaat eenieder die zich in enig initiatief kan terugvinden daar "ab ovo" bij te betrekken. Echte consensus kan immers nooit gereduceerd worden tot een louter formeel gegeven, maar moet ook inhoudelijk ten volle gedragen worden.

II.7. Keuze voor betrokkenheid

De heer Stefaan Platteau verklaart de mening te zijn toegedaan dat in de internationale politiek het opnemen van een engagement ten aanzien van landen die met bepaalde moeilijkheden te kampen hebben, steeds te verkiezen is boven een beleid van afstandelijkheid. Zijns inziens vormt de in het verdrag voorziene verdieping van de politieke dialoog met Mexico dan ook een gouden gelegenheid voor het promoten van onze West-Europese waarden en normen bij de Mexicaanse verdragspartner.

De heer Johan Weyts laat opmerken dat uit de verdragstekst daarenboven duidelijk blijkt dat de EU-onderhandelaars ten volle oog hebben gehad voor de problemen waarmee Mexico momenteel kampt. Zulks mag onder andere blijken uit de formulering van artikel 58, dat voorziet in het nemen van "passende maatregelen" ingeval één van de partijen niet conform de mensenrechten of de democratische beginselen zou handelen. Zijns inziens is het dan ook een goede zaak dat er waakzaam zou worden toegezien op de correcte uitvoering van dit akkoord. In dezelfde zin ware het dan ook aangewezen dat dit akkoord zo spoedig mogelijk tot stand zou komen, aangezien pas dan echt een aanvang kan worden gemaakt met de constructieve Euro-Mexicaanse dialoog die op de meest diverse domeinen moet bijdragen tot de verdere ontwikkeling van Mexico.

Ook de heer Jacques Laverge acht een constructieve opstelling aangewezen. De – in het verdrag voorziene – politieke coördinatie en samenwerking van de EU met Mexico, biedt ons immers een goede opportuniteit om in te spelen op, onder andere, de mensenrechtenbekommernissen zoals die uit het hoger genoemde voorstel van resolutie naar voor komen. Via een constructieve dialoog kan de EU de Mexicaanse regering er ongetwijfeld toe aanzetten een aantal stappen in de juiste richting te doen. Zijns inziens kan Vlaanderen overigens – precies omdat het een kleine natie is – veel gemakkelijker een dergelijk signaal geven dan de grote lidstaten van de EU.

De heer Luc Van den Brande, voorzitter, constateert met tevredenheid dat uit de verschillende tussenkomsten blijkt dat men het in de commissie blijkbaar eens is om inzake de verdragssluiting het tweesporenbeleid verder te zetten dat reeds onder de vorige legislatuur werd ingezet. Daarbij opteert deze commissie – en bij uitbreiding ook het Vlaams Parlement – ervoor om via het tot stand brengen van verdragsrechtelijke banden meteen ook een positief engagement te nemen ten aanzien van de verdragspartner. Het verdragsengagement dat Vlaanderen op zich neemt is zo meteen een goede gelegenheid om een signaal te geven naar de verdragspartner inzake een aantal niet te miskennen problemen. Deze benadering werd onder andere reeds toegepast naar een aantal Oost-Europese staten en voormalige Sovjetrepublieken toe. Er is dan ook geen enkele reden waarom dezelfde benadering niet gehanteerd zou kunnen worden ten aanzien van Mexico, dat onmiskenbaar eveneens met een aantal problemen worstelt. De ervaring met die voormalige communistische staten leert overigens dat – hoe gevoelig zekere kwesties ook

mogen liggen – een politiek van betrokkenheid hoe dan ook steeds meer oplevert dan een politiek van exclusie.

De heer Luc Van den Brande steunt dan ook de idee om het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het verdrag met Mexico te koppelen aan een – in plenaire vergadering gelijktijdig te behandelen – voorstel van resolutie waarin een aantal bedenkingen worden geopperd aangaande de visie die Vlaanderen heeft op zijn relaties met Mexico. Gezien de contraintes van het internationaal publiekrecht – dat parlementen het recht ontzegt om verdragen te amenderen – is dit overigens ook zowat de enige zinvolle manier van optreden. Hij maant de stellers van de resolutie echter wel aan zich te beperken tot een zo zakelijk mogelijk taalgebruik, en vooral ook erg zorgzaam om te springen met een aantal grote principes. Het te veelvuldig ernaar verwijzen in te algemeen gestelde termen dreigt die belangrijke principes immers uit te hollen. Democratie en mensenrechten mogen geen holle frasen zijn, maar moeten integendeel, in hoofde van degene die die termen gebruikt, in de eerste plaats getuigen van een doorleefde praxis.

Daarop inpikkend verklaart ook de heer Jacques Laverge het aangewezen te achten om in het stadium van de plenaire vergadering het voorstel van resolutie gelijktijdig met het ontwerp van decreet te behandelen. In wezen wordt het decreet immers gestemd onder voorbehoud van goedkeuring van de resolutie.

De voorzitter merkt op dat men zulks – gezien er momenteel nog geen resolutietekst voorligt, en gezien het ontwerp van decreet vermoedelijk vrij spoedig op de agenda van de plenaire vergadering zal komen – enkel zal kunnen realiseren via het vragen van de rechtstreekse spoedbehandeling in plenaire vergadering.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimitéit van 9 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen bij unanimité van 9 stemmen.

III.2. Eindstemming

In zijn geheel ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet "houdende instemming met de overeenkomst inzake economisch partnerschap, politieke coördinatie en samenwerking tussen de Europese Gemeenschap en haar Lid-Staten enerzijds en de Verenigde Mexicaanse Staten anderzijds, Slotakte en Bijlage, ondertekend te Brussel op 8 december 1997" tenslotte eveneens aangenomen bij unanimité van 9 stemmen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Stefaan PLATTEAU Luc VAN DEN BRANDE
